

ПРОТОКОЛ № 8

засідання Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій від 21 листопада 2025 року

Місце проведення: у зв'язку з подовженням дії воєнного стану, введеного відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» засідання відбувається в дистанційній формі відповідно до пункту 2 Регламенту роботи Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, шляхом відеоконференції із застосуванням програмного забезпечення Zoom.

Реєстрація членів Наукового комітету (далі – НК) проводиться онлайн шляхом приєднання до відеоконференції (ідентифікатор відеоконференції 881 8267 7515).

За результатами реєстрації членів НК о 17:00 год. 21.11.2025 р. присутні члени НК у кількості 18 осіб.

Поіменно:

АНДРУЩАК Анатолій Степанович, АНТОНЮК Олександра Вікторівна, ВІНОГРАДОВА Оксана Миколаївна, ДЕМЧЕНКО Віктор Олексійович, КОРЧИН Олександр Юрійович, ОСТАШ Богдан Омелянович, ФЕДОНЮК Тетяна Павлівна, ЧОРНОУС Анатолій Миколайович, ШЕВЧУК Оксана Олегівна, ВІЛЬЧИНСЬКИЙ Станіслав Йосипович, ГУМОВСЬКИЙ Олексій Васильович, ЄРМАКОВА Ольга Анатоліївна, ЛИТВИН Віталій Сергійович, МЕРКУЛОВ Олексій Євгенович, ПАШКОВСЬКА Наталія Вікторівна, ПРУС В'ячеслав В'ячеславович, ШАРАПОВ Сергій Геннадійович, ШИВАНЮК Владислав Миколайович.

У засіданні беруть участь запрошені особи: голова наукової ради НФДУ О. Кісь, заступники голови - О. Кашуба, А. Боярська-Хоменко, А. Дорошенко.

Присутні на засіданні також старші референти секретаріату Національної ради України з питань розвитку науки і технологій Іванчук І., Пахнюк З.

Головуюча на засіданні – голова Наукового комітету Антонюк О.В.

Головуюча представила проєкт порядку денного і внесла пропозицію схвалити порядок денний, розглянувши питання № 2 перед питанням № 1:

1. Про погодження проєкту Положення про дотримання принципів наукової етики та запобігання конфлікту інтересів під час проведення конкурсних відборів, наукової і науково-технічної експертизи проєктів та розгляду заявок на одержання грантової підтримки, що подаються до Національного фонду досліджень України.

Доповідачі: Антонюк О.В., Демченко В. О., Вільчинський С. Й., члени Наукового комітету

2. Про погодження проєкту Порядку проведення наукової та науково-технічної експертизи проєктів та розгляду заявок на одержання грантової підтримки, що подаються до Національного фонду досліджень України.

Доповідачі: Антонюк О.В., Демченко В. О. Вільчинський С. Й., члени Наукового комітету

3. Про затвердження переліку заходів та напрямів роботи підкомітету «Співпраця з Фондом».

Доповідач: Вільчинський С. Й., члени Наукового комітету

4. Різне.

Доповідачі: члени Наукового комітету

Результати голосування: За – 18, «Утримались» - Немає, «Проти» –Немає.

Порядок денний схвалено.

Засідання переходить до обговорення питань порядку денного.

1. Перше питання порядку денного – Про погодження проекту Порядку проведення наукової та науково-технічної експертизи проектів та розгляду заявок на одержання грантової підтримки, що подаються до Національного фонду досліджень України.

СЛУХАЛИ:

голову Наукового комітету О. Антонюк, яка поінформувала, що Науковий комітет відповідно до абзацу п'ятого пункту п'ятої частини першої статті 53 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» погоджує порядок проведення наукової і науково-технічної експертизи проектів та розгляду заявок.

Головуюча повідомила, що Фонд листом від 03.11.2025 № 1-10/1290 надіслав до НК на погодження проект Порядку проведення наукової та науково-технічної експертизи проектів та розгляду заявок на одержання грантової підтримки, що подаються до Національного фонду досліджень України (далі – Порядок).

Науковий комітет листом від 07.11.2025 р. № 007-12/1319 повідомив Фонд про необхідність внесення редакційних правок до пункту 5 Порядку у розділі «Реєстрація експертів в базі даних експертів НФДУ». Пропозиції НК були враховані.

В обговоренні взяли участь О. Антонюк, В. Демченко, С. Вільчинський.

Головуюча ставить на голосування питання про погодження проекту Порядку проведення наукової та науково-технічної експертизи проектів та розгляду заявок на одержання грантової підтримки, що подаються до Національного фонду досліджень України.

«За» - 18, «Утримались» - Немає, «Проти» – 0.

ВИРІШИЛИ: погодити Порядок проведення наукової та науково-технічної експертизи проектів та розгляду заявок на одержання грантової підтримки, що подаються до Національного фонду досліджень України

2. Друге питання порядку денного – Про погодження проекту Положення про дотримання принципів наукової етики та запобігання конфлікту інтересів під час проведення конкурсних відборів, наукової і науково-технічної експертизи проектів та розгляду заявок на одержання грантової підтримки, що подаються до Національного фонду досліджень України.

СЛУХАЛИ:

голову Наукового комітету О. Антонюк, яка поінформувала, що Науковий комітет відповідно до абзацу шостого пункту п'ятої частини першої статті 53 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» погоджує розроблене науковою радою Національного фонду досліджень України (далі – Фонд/НФДУ) Положення про дотримання принципів наукової етики та запобігання конфлікту інтересів під час проведення конкурсних відборів, наукової і науково-технічної експертизи проектів та розгляду заявок на одержання грантової підтримки, що подаються до Національного фонду досліджень України.

Головуюча повідомила, що Фонд листом від 03.11.2025 № 1-10/1290 надіслав до НК на погодження проект Положення про дотримання принципів наукової етики та запобігання конфлікту інтересів під час проведення конкурсних відборів, наукової і науково-технічної експертизи проектів та розгляду заявок на одержання грантової підтримки, що подаються до Національного фонду досліджень України (далі – Положення).

Науковий комітет розглянув проект документу та листом від 07.11.2025 р. № 007-12/1319 повідомив Фонд про необхідність доопрацювання Положення з урахуванням пропозицій, наданих НК. На своєму засіданні наукова рада НФДУ 12.11.2025 р. доопрацювала проект Положення, водночас частину пропозицій НК було відхилено, про що НК було повідомлено листом НФДУ від 18.11.2025 р. № 1-10/1407. Враховуючи наведене, 20.11.25 р. було проведено спільну робочу зустріч членів НК та членів НР, під час якої обговорені питання стосовно пропозицій до проекту Положення, наданих НК та відхилених НР. За результатами обговорення прийнято рішення про необхідність доопрацювання документу.

В обговоренні взяли участь: А. Боярська-Хоменко, О. Гумовський, В. Демченко, А. Дорошенко, О. Кісь, В. Шиванюк, А. Чорноус.

Головуюча ставить на голосування питання про погодження проекту Положення про дотримання принципів наукової етики та запобігання конфлікту інтересів під час проведення конкурсних відборів, наукової і науково-технічної експертизи проектів та розгляду заявок на одержання грантової підтримки, що подаються до Національного фонду досліджень України.

«За» - 5, «Проти» – 6, «Утримались» - 7.

Рішення не прийнято.

ВИРІШИЛИ: відкласти прийняття рішення до наступного засідання НК, продовжити опрацювання проекту Положення, провести додаткові консультації спільно з представниками наукової ради НФДУ.

3. Третє питання порядку денного – Про затвердження переліку заходів та напрямів роботи підкомітету «Співпраця з Фондом».

СЛУХАЛИ:

С. Вільчинського, який вніс пропозиції за напрямками діяльності підкомітету НК щодо Фонду:

1. Розширення бази даних іноземних експертів, які залучаються Фондом до проведення наукової та науково-технічної експертизи заявок на одержання грантової підтримки

Залучення іноземних експертів має залишатися пріоритетом Фонду, тому необхідно відновити й формалізувати довгострокову співпрацю з ProfiScience та налагодити подібні партнерства в інших галузях, щоб створити системну, постійну й якісну базу експертів для конкурсних процедур.

2. Питання головного розпорядника бюджетних коштів для Фонду

Завдання полягає в тому, щоб домогтися реалізації норми щодо статусу головного розпорядника бюджетних коштів і закріплення особливого статусу Фонду, оскільки невирішеність цих питань системно ускладнює його повноцінне функціонування

3. Проблема розміщення дирекції Фонду

Функції Фонду вимагають нового організаційно-розпорядчого підходу до побудови і реалізації його операційної діяльності, однак нинішні приміщення дозволяють розмістити лише 40–45 робочих місць замість необхідних 70–75, що унеможливорює повноцінний інституційний розвиток і перебудову операційних процесів установи.

4. Умови оплати праці для працівників дирекції Фонду

Постанова Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2019 р. № 325 встановлює вкрай низькі посадові оклади для працівників дирекції НФДУ, що призводить до високої плинності кадрів, втрати молодих фахівців і унеможливорює якісне формування професійних навичок. Через це стає важко не лише утримувати персонал, особливо у відділі інформаційного забезпечення, а й знаходити нових кандидатів, що додатково ускладнюється обмеженням на бронювання працівників чоловічої статі. Фонду необхідно домогтися змін до постанови, збільшення фінансування оплати праці та розширення можливостей бронювання.

5. Розробка Положення «Про оцінку якості та результативності реалізації підтриманих Фондом проектів»

Фонд розробляє Положення про оцінку якості реалізованих проектів, поєднуючи нову електронну базу даних із понад 120 показниками та сучасні підходи до оцінювання результатів наукової діяльності, оскільки наявні методики, зокрема НАН України, є застарілими. Необхідно створити сучасну модель (наприклад, на основі Impact-підходу), яка виходитиме за межі суто кількісної кваліметрики.

6. Активізація роботи зі ЗМІ та стейкхолдерами

Проблеми Фонду мають системно й на випередження комунікуватися через позиції провідних учених, адже з 2021 року не було жодної спільної пресконференції на їхню підтримку, і нинішній формат реактивних пояснень не забезпечує необхідної публічної ваги.

7. Визначення кошторисної вартості грантових проектів

Потребує термінового вирішення питання нормативного визначення кошторисної вартості грантових проектів, адже попри численні пропозиції Фонду до МОН досі не затверджено акта, який би встановив правила оплати праці, непрямих витрат та інших елементів кошторису.

В обговоренні взяли участь: С. Вільчинський, О. Антонюк.

Вирішили: доручити підкомітету опрацювати перелік заходів та надати відповідні пропозиції.

4. Четверте питання порядку денного – Різне.

**Голова
Наукового комітету**

О. В. Антонюк

**Секретар Наукового
комітету**

О. О. Шевчук